

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **M.**, proti odporcovi **Ing. L. P.**, zastúpenému JUDr. M. K., o zaplatenie 59,74 € (1 800 Sk) s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 35 C 31/2005, o dovolaní odporcu proti rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 24. februára 2010 sp.zn. 11 Co 45/2009 a Okresného súdu Košice I z 9. septembra 2009 č.k. 35 C 31/2005-132, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporcu o d m i e t a.

Navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom z 9. septembra 2009 č.k. 35 C 31/2005-132 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi do 3 dní sumu 1 800 Sk s 10% ročným úrokom od 3. mája 2004 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. V rovnakej lehote zaviazal odporcu zaplatiť štátu na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok 500 Sk a náhradu trov konania vo výške 11 400 Sk. Vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané, že odporca 14. apríla 2004 o 16,00 hod. parkoval s osobným motorovým vozidlom zn. Š.s evidenčným číslom X.. v križovatke na R. ulici v K.. Tým porušil ustanovenie § 24 ods.1 písm.d/ zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách (ďalej len „zákon č. 315/1996 Z.z.“), ktorý bol v tom čase účinný, a dopustil sa priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky v zmysle § 22 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len „zákon č. 372/1990 Zb.“). Na základe toho Mestská polícia v K. uvedené vozidlo odtiahla a v zmysle schváleného cenníka odťahovej služby mu za odtiahnutie vozidla vyúčtovala sumu 1 800 Sk. K tejto sume dospel i súdny znalec z odboru ekonomika a manažment, v odvetví účtovníctvo a daňovníctvo, Ing. Š. A., ktorý

v znaleckom posudku zaujal stanovisko k výške skutočných nákladov vynaložených navrhovateľom na odťah vozidla. Mestská polícia v danom prípade konala ako útvar Mesta K. zriadený v zmysle zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii (ďalej len „zákon č. 564/1991 Zb.“), ktorý plnil úlohy navrhovateľa ako správcu cesty (§ 40 ods. 4 písm. a/ zákona č. 315/1996 Z.z.). Navrhovateľ bol teda oprávnený odtiahnuť predmetné vozidlo, vozidlo odtiahol a v dôsledku odtiahnutia vozidla vznikla odporcovi povinnosť zaplatiť mu s tým vzniknuté náklady. Nakoľko sa odporca dostal s peňažným plnením do omeškania, priznal navrhovateľovi i úrok z omeškania. Návrh však zamietol v časti neoprávnene uplatnenej výšky úroku z omeškania, keď navrhovateľ žiadal priznať úrok z omeškania vo výške 11% ročne. Ku dňu 29. apríla 2004 bola diskontná sadzba Národnej banky Slovenskej republiky 5% , čo pri použití ustanovenia § 3 nariadenia vlády č. 87/ 1995 Z. z. predstavovalo iba 10% ročne. O trovách konania rozhodol podľa § 148 O.s.p.

Na odvolanie odporcu Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 24. februára 2010 sp.zn. 11 Co 45/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a rozhodol, že žalovaný nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa a ich právne posúdenie označil za vecne správne. Odporca spôsobil nesprávnym zaparkovaním vozidla prekážku v cestnej premávke a bol povinný ju odstrániť (§ 40 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z.z.). Keďže tak neurobil, bolo Mesto K. ako správca cesty oprávnené odstrániť vozidlo ponechané na mieste, kde je zastavenie alebo státie zakázané, na náklady jeho prevádzkovateľa (§ 40 ods. 4 písm. a/ zákona č. 315/1996 Z.z.). Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že križovatka na R. ulici v K., odkiaľ bolo odstránené motorové vozidlo odporcu, je miestnou komunikáciou. Z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení vyplýva, že obec v zásade samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku. Iba vtedy, ak tak upravuje osobitný zákon, o otázkach týkajúcich sa správy obce a majetku obce, rozhoduje iný orgán v zákone stanovený. Ustanovenie § 5 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení však umožňuje, aby na obec boli prenesené niektoré úlohy štátnej správy. Ak sa vo veciach prenesenej pôsobnosti vyžaduje vydať rozhodnutie, rozhodnutie vydáva starosta obce (§ 27 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení), pričom na takéto konanie sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní s odchýlkami v zákone uvedenými. Správa miestnych komunikácií je v originálnej pôsobnosti obce. Pod správou komunikácie treba pritom rozumieť aj vzťahy, ktoré boli upravené ustanoveniami zák.č. 315/1996 Z.z.

(zrušeného od 1. februára 2009 zákonom č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktoré ukladali správcovi komunikácie konkrétne práva a povinnosti. Podľa § 40 ods. 4 zákona č. 315/1996 Z.z. správca cesty mohol odstrániť vozidlo, ktoré bolo ponechané na ceste vrátane chodníka, na náklady jeho prevádzkovateľa, a to za podmienok v zákone uvedených. Toto oprávnenie vyplývalo z postavenia správcu komunikácie a nie z postavenia orgánu, na ktorý bola prenesená pôsobnosť rozhodovať o priestupkoch podľa § 22 ods. 1 písm. k/, l/ zákona č. 372/1990 Z.z. Odvolací súd uviedol, že je potrebné odlišovať výkon originálnej pôsobnosti podľa zákona č. 315/1996 Z.z. a výkon prenesenej pôsobnosti podľa zákona č. 372/1990 Z.z. Na každý z týchto postupov sa vzťahovali rôzne ustanovenia zákona, hoci v oboch prípadoch išlo o výkon verejnej moci. V prípade, že obec (resp. poverený orgán obce – mestská polícia) vykonáva pôsobnosť priestupkového orgánu, na jej procesný postup sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, teda zákon č. 71/1967 Zb. a zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Potreba tohto odlišovania je zrejma aj z toho, že § 77 v spojení s § 79 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch síce umožňujú zaviazať osobu, ktorá sa dopustila priestupku na náhradu trov konania, za ktoré sa v zmysle uvedených ustanovení považujú iba trovy spojené s prejednaním priestupku, pričom trovy odstránenia vozidla nemožno považovať za trovy spojené s prejednaním priestupku. Právo na odstránenie vozidla nemusí byť vždy spojené s priestupkovou zodpovednosťou (iba môže), pričom náhradu nákladov na odstránenie vozidla z dôvodov uvedených v ust. § 40 ods. 4 zákona č. 315/1996 Z.z. má povinnosť uhradiť prevádzkovateľ, čo je osoba, ktorá môže byť odlišná od osoby, ktorá spôsobila prekážku na ceste. Hoci odstránenie vozidla za podmienok uvedených v § 40 ods. 1, 4 zákona č. 315/1996 Z.z. je činnosťou, ktorá má verejnoprávny charakter, obec vykonávajúca túto činnosť nemohla podľa zák.č. 315/1996 Z.z. o tejto náhrade nákladov na odstránenie vozidla sama rozhodnúť. Bránila tomu absencia ustanovení zákona, ktoré by ju oprávňovali na vydanie takéhoto rozhodnutia. Podľa článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Za štátny orgán treba pritom považovať aj obec, pokiaľ vykonáva verejnú moc. Keďže zákon na jednej strane priznáva obci právo (nárok) na náhradu nákladov za odstránenie vozidla a na druhej strane neupravuje procesný postup, ako tak mohla dosiahnuť, treba tento vzťah posúdiť podľa ustanovení upravujúcich právomoc súdov. Za také právo bolo potrebné považovať aj právo vyplývajúce z § 40 ods. 1, 4 zákona č. 315/1996 Z.z. na náhradu nákladov za odstránenie vozidla. Navrhovateľ - Mesto K. mohlo realizáciou právomoci správcu komunikácie poveriť Mestskú políciu K., keďže táto bola 31. augusta

2001 (č.l. 59 spisu) splnomocnená, aby v súlade s § 3 ods. 6 a § 3d ods. 4 písm. b/ zákona č. 135/1961 Zb. v platnom znení vykonávala kompetencie správcu cesty v rozsahu stanovenom v § 40 zákona č. 315/96 Z.z. v platnom znení. Správca komunikácie si uplatnil voči žalovanému náhradu nákladov, ktoré vynaložil na odťahnutie vozidla a súd prvého stupňa túto náhradu priznal v správnej výške, vychádzajúc i zo záverov znaleckého dokazovania, ktoré nariadil v konaní. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie odporca, ktorý žiadal napadnutý rozsudok ako aj rozsudok súdu prvého stupňa, zrušiť a konanie zastaviť. Súčasne žiadal priznať náhradu trov celého konania. Prípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku odôvodnil s poukazom na § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. a/ O.s.p. Mal za to, že súd prejednal a rozhodol danú právnu vec, ktorá nepatrí do právomoci súdov, a nesplnil si tak procesnú povinnosť danú § 103 a § 104 ods. 1 O.s.p., pretože nedostatok právomoci súdu má povahu neodstrániteľnej procesnej prekážky konania. Uviedol, že zákon č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách spadá do oblasti verejného (správneho) práva, preto nevznikajú v súvislosti so správou týchto komunikácií, vrátane odťahovania vozidiel správcom cesty, súkromnoprávne, ale verejnoprávne vzťahy, pričom správca cesty pri tejto činnosti vystupuje ako orgán verejnej správy. S poukazom na § 7 ods. 1 O.s.p. preto uplatnenie nároku na náhradu nákladov spojených s odstránením vozidla nepatrí do právomoci súdov.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odporcu ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V zmysle § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcim trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Ak je premetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sume podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Občiansky súdny poriadok v § 238 ods. 5 vylučuje prípustnosť dovolania proti rozsudkom odvolacieho súdu aj keby predpoklady uvedené v § 238 ods. 1,2,3 boli splnené, ide tu o objektívnu neprípustnosť dovolania, ktorá má za cieľ v tzv. bagateľných sporoch zjednodušiť a zrýchliť civilný proces.

Z uvedeného je zrejmé, že dovolanie odporcu proti rozsudku odvolacieho súdu, vzhľadom na to, že výška uplatneného peňažného plnenia nepresiahla trojnásobok minimálnej mzdy v čase podanie návrhu na súd, objektívne prípustné nie je.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 a § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných vád

vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na odporcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci bolo konanie zaťažené vadou spočívajúcou v nedostatku právomoci súdu na prejednanie veci (§ 237a O.s.p.).

Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci je daná, ak súd rozhodol vo veci, ktorá nepatrí do jeho právomoci. Do právomoci súdov v občianskom súdnom konaní patrí prejednanie a rozhodovanie sporov a iných právnych vecí, vyplývajúcich z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov. Iba výnimočne, ak osobitný zákon určí, že tieto veci prejednávajú a rozhodnú iné orgány, sú tieto veci vyňaté z právomoci súdu. Ide o vzťahy súkromného práva, riadiace sa princípom rovnosti a vôľovej autonómie strán. Zákon nemôže obsahovať taxatívny výpočet právnych záležitostí, ktoré môžu civilné súdy prejednať a rozhodnúť. Nedostatok právomoci je neodstrániteľná podmienka konania, ktorá má za následok zastavenie konania, pretože súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, a postúpenie veci inému, príslušnému orgánu. Pokiaľ však súd pri skúmaní procesných podmienok konania dospeje k záveru, že nie je daná jeho právomoc na konanie vo veci v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1, 2 O.s.p. a nie je daná ani právomoc iného orgánu na jej prejednanie a rozhodnutie, potom rešpektujúc zároveň čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, musí byť v súlade s touto ústavou, nemôže konanie pre tento nedostatok zastaviť, ale otázku právomoci musí riešiť pozitívne vo svoj prospech, teda vec musí prejednať sám. Zisťovanie danosti právomoci občianskoprávneho súdu sa spravuje zásadou, že to, či právny vzťah a jeho riešenie patrí do právomoci občianskoprávneho súdu alebo nie, závisí od obsahu daného právneho vzťahu (materiálnoprávny aspekt), nie od okolností, či predpis upravujúci vzťah je z legislatívneho hľadiska súčasťou toho či onoho súkromnoprávneho odvetvia (formálny

aspekt). Vadu nedostatku právomoci nemožno použiť, ak ide o vecnú alebo miestnu príslušnosť súdu.

Dovolací súd sa stotožňuje so záverom, ktorý v otázke právomoci súdu zaujal odvolací súd vo svojom rozsudku. Odvolací súd, ktorý sa touto skutočnosťou zaoberal ako námietkou v odvolacom konaní, správne dospel k záveru, že je daná právomoc civilného súdu na konanie vo veci peňažného plnenia – úhradu nákladov za odstránenie motorového vozidla. Nemožno súhlasiť s námietkou dovolateľa, že vzhľadom na skutočnosť, že obec vykonáva túto činnosť ako orgán verejnej správy, spadá i zaplatenie ceny za túto činnosť do oblasti správneho práva. Rozhodnutia o úhrade nákladov za odstránenie motorového vozidla zo dňa 14. apríla 2004, i vzhľadom na poučenie uvedené v tomto rozhodnutí, nemožno považovať za relevantné rozhodnutie správneho orgánu v zmysle § 244 ods. 3 O.s.p. Vzhľadom na svoj obsah je len poukážkou na plnenie, ktorá nie je vykonateľným titulom, ako sa ostatne uvádza i v poučení na tejto listine v znení druhej vety : „V prípade neuhradenia nákladov v stanovenej lehote uplatníme svoj nárok v občiansko – právnom konaní na súde.“ Správne konštatoval odvolací súd, že zákon na jednej strane priznáva obci právo (nárok) na náhradu nákladov za odstránenie vozidla a na druhej strane neupravuje procesný postup, ako tak mohla dosiahnuť, a preto v danom prípade je daná právomoc súdu, na uplatnenie takéhoto nároku .

Najvyšší súd Slovenskej republiky si otázku právomoci súdu na konanie o nárokoch na úhradu nákladov za odstránenie motorového vozidla vyriešil už i v predchádzajúcich rozhodnutiach (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 6. septembra 2010 sp.zn. 3 MCdo 4/2010).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však nepriznal navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania, nakoľko nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. júna 2011

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová